

BELÂLAR KARŞISINDA MÜ'MİNİN DURUMU*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Cumanız mübarek olsun... Cenâb-ı Hak Teâlâ sizi hem dünyada hem ahirette hayırlara erdirsin, hayırları işletsin, sevdiği kul eylesin, mutlu ve bahtiyar eylesin...

a.Hasta Ziyaret Etmenin Sevabı

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

مَا مِنْ امْرِيٍّ مُسْلِمٍ يَعُودُ مُسْلِمًا إِلَّا ابْتَعَتْهُ اللَّهُ
سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ فِي أَيِّ سَاعَاتِ
النَّهَارِ كَانَ حَتَّى يُمَسِيَ وَأَيِّ سَاعَاتِ اللَّيْلِ كَانَ
حَتَّى يُصْبِحَ

(حب. عن علي)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.300, no:969; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.118, no:955; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.224, no:2958; Taberânî, *Mu'cemü'l- Evsat*, c.VII, s.266, no:7464; Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.28, no:777; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.I, s.352, no:249; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Marad ve'l-Keffârât*, c.I, s.81, no:82; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.9; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.173, no:25128; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.121, no:301; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.142, no:20413.

RE. 380/4 (*Mâ mini'mriin müslimin yeùdü müslimen, ille'bte- ase'llàhu seb'îne elfe melekin yüsallûne aleyhi, fî eyyi sâati'n-nehâri kâne hattâ yümsiye, ve eyyi sâati'l-leyli kâne hattâ yusbiha.*) Hazret-i Ali RA ve KV Efendimiz'den rivayet edilmiş bir hadis-i şerifin metnini okuduk. Hasta ziyareti ile ilgili. Bu konuda zaman zaman hadis-i şerifler geçiyor, hasta ziyaret etmenin sevabını anlatıyoruz, söylüyoruz. Özellikle cuma günü hasta ziyaret ederse, kabir ziyaret ederse, sadaka verirse, oruçlu olursa, cumayı kılsa, ne kadar büyük mükâfâtları olacağını hadis-i şerifler müjdeliyor.

(*Mâ mini'mriin müslimin*) “Hiç bir müslüman kul yoktur ki, (*yeùdü müslimen*) bir müslüman kulu ziyaret etmiş olsun da, (*ille'btease'llàhu seb'îne elfe melekin*) Allah yetmiş bin melek görevlendirmiş, göndermiş olmasın o kimseye...”

Âde-yeùdü; hasta ziyareti mânâsına da gelen, geri dönmek mânâsına da gelen bir kelime. Hasta ziyareti mânâsına geldiği zaman, masdarı *iyâdet* oluyor. Yâni, “Bir müslüman, hasta bir müslüman kardeşini ziyaret etti mi, Allah o ziyaretçi kimseye yetmiş bin melek gönderir. (*Yüsallûne aleyhi*) O melekler, bu ziyaret eden kimseye dua ederler. (*Fî eyyi sâati'n-nehâri kâne hattâ yümsiye*) Günün hangi saatinde ziyaret etmişse, akşamlayıncaya kadar ona dua ederler. (*Ve eyyi sâati'l-leyli kâne hattâ yusbiha*) Gece hangi saatte ziyaret etmişse, sabaha kadar bu yetmiş bin melek, bu hasta ziyaret eden kimseye dua ederler.”

Demek ki, vazifelerimizden bir tanesi, müslümanın müslümana karşı güzel kardeşlik, sevgi, muhabbet nişanesi olan vazifelerinden bir tanesi, o hastalanınca ziyaretine gitmek, gönlünü almak, şifa dilemek, onu teselli etmektir. Bunun sevabı çok. Özellikle cuma günü yapılırsa, daha da büyük mükâfâtı var. Onun için hasta ziyaretine bir zaman ayıralım! Haftalık yapacağımız işlerin tasarımında, yazdığımız kâğıdımızda veyahut aklımızda, niyetimizde bir bölüm olsun, hasta ziyaretlerini ihmal etmeyelim!

Hasta olan insan ziyaretçiyi çok seviyor. Ben çok hasta olup hastanelerde yattığım için, biliyorum; fevkalâde memnun oluyor. Hattâ bir koğuşta birkaç hasta yatıyor. Birisini birileri ziyaret eder de ötekisini ziyaret eden olmazsa, ziyaret edilmeyen çok üzülüyor, mahzun oluyor. O bakımdan, hasta ziyaretini ihmal etmeyin!

Hem hastaneleri ziyaret etmekte ibret de vardır. İnsanlar maalesef günlük telâşlar, alışkanlıklar ve hayatın hızlı olaylarının akışı içinde maalesef ahireti unutuyorlar. Temenni ederiz ki sıhhatleri, afiyetleri hiç bozulmasın, dâimâ sağlıklı yaşasınlar ama, iş de öyle olmuyor. Yâni, biraz hasta ziyaret edip de, işin öbür tarafını da görmekte fayda var.

İnsan hastaneleri ziyaret ettiği zaman, hem o hastalara teselli oluyor, hem de kendisi sağlığının ne kadar önemli, büyük bir nimet olduğunu anlamış oluyor. Bu da çok önemli... Yâni, insan içinde yaşadığı nimetin farkına varmayabiliyor.

Ol mâhîlerdir ki deryâ içredir, deryâyı bilmezler.²

İnsan bazen nimetler denizinin içinde yüzüyor da, nimette olduğunu düşünemiyor, nimetler elden gidinceye kadar anlamıyor. Sağlık çok büyük bir nimettir, sağlığın kadrini kıymetini bilmek lâzım! Onun için de hastanelere gidip, hastaların neler çektiğini görüp, onlara da acıyıp;

“—Cenâb-ı Hak bana bu hastalığı vermemiş, çok şükür... Ben Cenâb-ı Hakk’a şükredeyim, bir de sağlığımın kıymetini bileyim.” demesi lâzım!

Bir de maalesef, bizde bir millî gelenek haline gelmiş, sağlığımıza pek aldırmıyoruz. Biraz da efelik tarafımız gâlip geliyor. Halbuki insan sağlığını, daha sağlığı bozulmadan hem iyi korumalı, hem de sağlığı korumak için tedbirleri almalı! Doktorlara muayene olmalı!

“—Ben sağlıklıyım, hiç bir şikâyetim yok ama, ne yapmam lâzım?” diye, şöyle bir tepeden tırnağa kendisini muayene ettirmekte çok büyük faydalar var.

İşte insan o zaman anlıyor. Çok kere erken teşhis dediğimiz, yâni bir amansız zorlu hastalık bile olsa, erkenden o anlaşılırsa, o zaman tedavisi kolay oluyor. Ama ilerlemiş olduğu zaman, doktorlar:

² Hayâlî'ye ait beytin tamamı:

Cihan-ârâ cihan içindedir, ârâyı bilmezler;

Ol mâhiler ki derya içredir, deryâyı bilmezler.

“–İkinci derece, üçüncü derece...” filân diyorlar.

“–Geç kalmışsın! Şimdiye kadar neredeydin kardeşim?” diyorlar.

Şehirdeydi ama hiç düşünmedi bu durumları, işte birden başına bu hal geldi. Onun için, bu sağlık meselelerinde biraz uyanıklığa da vesile olur diye de düşünebiliriz. Hasta ziyaretinin çok yönlü faydaları var, bir de sevabı var. Hasta ziyaretini tavsiye ederiz.

Hasta kardeşlerimizi ziyaret yaparsınız, gönüllerini alırsınız. Bir de onların dualarını talep edin, “Bize dua edin!” diye dua isteyin! Çünkü, hastanın duası makbul olan dualardandır. Mazlumun duası makbuldür, hastanın duası makbuldür... Onların duasını almakta fayda var.

Elini tutarsınız, şefkatle yüzüne bakarsınız. Siz ona dua edersiniz, ondan sonra gönlünü alırsınız. “Bize de dua edin!” dersiniz. O da size dua eder böylece karşılıklı istifade edersiniz.

Bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:³

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا التَّقِيَا مَثَلُ الْيَدَيْنِ يَغْسِلُ
إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى

(ابن شاهين عن أنس)

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.132, no:6411; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXI, s.444; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIX, s.386, no:21028.

RE. 392/1 (*Meselü'l-mü'mineyni ize'ltekayâ, meselü'l-yedeyni yağsilü ihdâhüme'l-uhrâ*)
“Birbiriyle karşılaşan iki müslümanın misali, biri diğerini yıkayan iki el gibidir. Eller nasıl birbirlerini yıkıyorsa, müslümanın da birisi ötekisine fayda sağlar; birisi ötekisini tertemiz yapar, yıkar.”

Onun için, müslümanların ictimâî görevlerini yapmakta çok titiz, dikkatli ve gayretli olması lâzım! Öyle gevşek olmaması lâzım! Bu hadis-i şerif bu hususta hepimizi tekrar ikaz etmiş oluyor, göreve davet etmiş oluyor.

b.Musîbete Uğrayan Kimse

İkinci hadis-i şerif, açtığımız sayfadaki hadis-i şeriflerden:⁴

مَا مِنْ أَمْرٍ مُسْلِمٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ تُحْزِنُهُ فَيَرْجِعُ
إِلَّا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِمَلَأَكْتِهِ أَوْجَعْتُ قَلْبَ
عَبْدِي فَصَبْرٌ وَاحْتِسَابٌ اجْعَلُوا ثَوَابَهُ مِنْهَا الْجَنَّةَ
وَمَا ذَكَرَ مُصِيبَتَهُ فَرَجَّعَ إِلَّا جَدَّدَ اللَّهُ أَجْرَهَا

(قط . فى الأفراد، كر. عن الزهرى مرسال)

RE. 380/6 (*Mâ mini'mriin müslimin tusîbühû müsîbetün tuhzinühû, feyerciu, illâ kàle'llàhu*)

⁴ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVIII, s.264; Zührî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.540, no:6647; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.140, no:20410.

azze ve celle li-melâiketihî: Evca'tü kalbe abdî, fesabera va'htesebe, ic'alû sevâbehû minhe'l-cennete; ve mâ zekera musîbetehû feraccea illâ ceddeda'llâhu ecrehâ.)

Bu hadis-i şerif de bir başka hususta bize faydalı bir şeyi, söylememiz gereken bir sözü hatırlatıyor. Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(Mâ mini'mriin müslimin tusîbühû müsîbetün)
“Musîbete mâruz kalmış hiç bir müslüman kul yoktur ki, *(tuhzinühû)* musîbet onu üzmüş, mahzun etmiş... Kendisini mahzun eden bir musîbete mâruz kalmış hiç bir müslüman kul yoktur ki, *(feyerciu)* diyor ki: “Ne yapalım, Allah'tan geldi. *Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn.* Biz Allah'ın kullarıyız, ona döneceğiz. Bu Allah'ın kaderi...” diyor. Bu mânâya gelen bir kelime.

İstercia, “*Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn*” demek. *(Yerciu)* veyahut *(yürciu)* “Allah'tan geldiğini düşünüyor ve bunu ifade eden Arapça sözü söylüyor.” Yâni, musîbete uğramış kişi, “*Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn*” diyor. Ne olur?.. *(Kàle'llâhu azze ve celle li-melâiketihî)* “Pek Azîz olan, çok Celîl olan Cenâb-ı Hak, Allah-u Teâlâ buyurur ki meleklerine: *(Evca'tü kalbe abdî)* ‘Ben kulumun gönlünü acıttım. Yâni, musîbeti ben gönderdim ona.’

Musîbet tabii tatlı bir şey değil, acı bir şey, üzücü bir şey... İnsanın gönlünü perişan ediyor, gözünü yaşlara boğuyor. Saç baş yoldurtuyor, diz döğdürtüyor. Tabii, bunları tabir olarak

söylüyoruz ama İslâm'da saç baş yolmak, diz döğmek yok... Sabırla karşılamak var.

İnsan üzüüyor tabii, malına bir noksanlık gelse, vücuduna, bedenine bir hastalık gelse, çoluk çocuğuna, eşine akrabasına bir musîbet gelse, hemen telefona sarılıyor: Eyvâh, aman, bilmem ne... Bir telâş, bir hüçün, bir üzüntü...

Karşısına arkadaşını bir gelip:

“—Ne var yâ, seni bugün çok üzüntülü gördüm?” diye sorsa;

“—Sorma işte, başıma şu musîbet geldi.” diyor.

Bunun Allah'tan geldiğini bilip de, kendisini üzen bu olayın karşısında iyi kulluğunu koruyabilen bir kimse için, aziz ve celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri der ki: “Ben kulumun gönlünü acıttım, içini yaktım ama, (*fesabera*) o sabretti; (*va'htesebe*) ecrini sevabını da benden bekledi.”

Tabii, bir mü'min bir musîbete niye bir inançsız gibi, bir kâfir gibi feryad figan etmiyor. Çünkü Allah'tan geldiğini biliyor. Sabredince Allah'ın mükâfât vereceğini, sevap vereceğini biliyor. Onun için sevabı bekliyor, dişini sıkıyor. Halbuki başka insanlar böyle yapmıyorlar.

مَنْ آمَنَ بِالْقَدْرِ آمِنَ مِنَ الْكَدْرِ

(*Men âmene bi'l-kader, emine mine'l-keder.*)
“Kadere inanan insan, kederden uzak oluyor.”

En çok intihar olayları, inanmayanlar arasında oluyor. Müslüman ülkelerde halkın inancı kuvvetli olduğu için, intihar olaylarına çok az rastlanıyor. Hattâ bunun için incelemeğe yapmağa gelmişler ÷lkemize, İsveç'ten.

“—Biz halkımıza her türlü rahatı, konforu hazırlıyoruz. Sosyal devlet olarak çalışıyoruz, çabalıyoruz. İntihar olayları dünyada en çok bizim ÷lkemizde görülüyor. Sizin ÷lkenizde sıkıntılar var, yol yok, su yok, ilaç yok, doktor yok, maaş yok, iş yok... Halk daha sıkıntıda... Fakat burada intihar olayları çok az. Bunu rakamlar gösteriyor. Bu neden?” diye tetkike geliyorlar.

Neden olacak?.. İslâm'dan dolayı, imandan dolayı mü'min sabrediyor. Mü'min biliyor ki sabrın çok büyük mükâfâtı var; sabrediyor ve sevabını Allah'tan bekliyor. Hattâ dinin, yâni din- darlığın, sevap kazanmanın yarısı şükürdür, yarısı da sabırdır. Nimetlere şükredersin, mihnetlere de sabredersin. Tamam, dini bütün bir müslüman olarak yaşayıp Allah'ın lütfuna erersin.

(*Va'htesebe*) “Sevabını benden bekledi bu kulum. (*İc'alû sevâbehû minhe'l-cenneh*) Bu musîbetten dolayı onun sevabını cennet yapın ey meleklerim! Yâni, kul cennetlik olsun; emrediyorum onu cennetlik eyleyin, cennete sokun!” der Cenâb-ı Hak.

Evet, musîbet gelmeseydi iyi olurdu ama sonuç da güzel oluyor. Sonunda, sabreden kul cennete giriyor.

(*Ve mâ zekera musîbetehû feraccea, illâ ceddeda'llâhu ecrehâ.*) “Hattâ, o musîbet geçse, aradan yıllar geçse, o musîbeti tekrar hatırlasa, biraz üzülop de, ‘Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn’ diye tekrar istircâ eylese, ‘Ne yapalım, biz Allah’ın kullarıyız, olur

böyle şeyler, kaderin cilvesidir.’ diye tekrar söylese, Allah onun ecrini tekrar bir kere daha verir.” Yâni, musîbeti hatırlayıp Allah’a bağlayınca işi, Allah sevabını, mükâfâtını bir daha veriyor, bir daha veriyor... “Bir defa verdim, artık yeter!” demiyor, her seferinde sevabını Cenâb-ı Hak tazeliyor.

O halde, musîbetlere sabredelim, musîbetlerin karşısında, bunun Allah’tan geldiğini bilelim!..

İki sebepten gelebilir. Allah’tan kula musibetin gelmesinin iki sebebi vardır:

1. İmtihanı kazansın, derecesi artsın, mükâfâtı çok olsun diye. Onun için peygamberlere ve evliyâullaha musîbetler çok gelmiştir. Eyyûb AS’ın biliyorsunuz ne kadar uzun hastalığı olmuş, ne kadar sıkıntılar çekmiş. Tarihe geçmiş olan bir olay. Peygamber, Allah’ın sevdiği bir kul, ama öyle sıkıntıları çekmiş.

Demek ki, sevap kazansınlar diye Cenâb-ı Hak dünyada, sevgili kullarını böyle imtihan ediyor.

Onların da hâlisliklerinden, muhlisliklerinden dolayı imtihanı başarmalarının karşılığında, onlara çok büyük ecirler sevaplar veriyor. bir sebep budur.

2. Kul bir kabahat işlemiştir, bir suç işlemiştir. Yapmaması lâzımdı. Onun için Allah bir ceza vermiştir. O ceza o suçuna dünyada bir karşılık olur, keffaret olur. Ahirette kurtulur hiç olmazsa. O bakımdan insan, “Bu belâ, sıkıntı benim başıma neden geldi?” diye düşünmeli, sebebini bulmağa çalışmalı!..

Bazen anlayabilir kendisi de, “Hâ, ben böyle yaptım, şöyle söyledim; bak ondan dolayı Cenâb-ı Hak bana bunu verdi. Bir daha öyle kabahat, yanlışlık yapmayayım... Bak edince, ettiğini insan buluyor. Yanlış iş yapınca da, böyle ceza geliyor. Bundan sonra böyle yapmayayım!” diye hatasını anlar insan.

Bu iyi bir şey, insanın hatasını anlaması güzel bir şey... Hatası görünmüyorsa, “Belki hatam vardır, ama ben anlayamadım. Belki Cenâb-ı Hak fazla sevap vermek için, imtihan için böyle yapıyor.” deyip, o belâyâ sabredip, ecrini sevabını Allah’tan beklemeli!

Şu fikir yanlış:

“—Allah’ın sevgili, mübarek kulları balla kaymakla rahat yaşayacaklar; Allah’ın kötü kulları da çok sıkıntı çekecekler...”

Hayır, dünyada böyle değil! Dünyada aksine Firavunlar, Kàrunlar, zalimler, cebbârlar, arsızlar, yüzsüzler muhakkak bir iyi yaşam sürüyorlar. Ama bu bir şey değil; çünkü dünya hayatı ahiret hayatının yanında sıfırdır, kıymetli değildir, önemli değildir, çok değildir, azdır, önemi yoktur.

Cenâb-ı Hakk'ın yanında dünya, bir sineğin kanadı kadar değer ifade etmediğinden böyle şeyler oluyor. Onlar onu kâr sanıyor ama, bir göz yumup açıncaya kadar geçen dünya hayatından sonra, ebedî azaba uğrayacaklar. O çok fenâ bir şey, onu anlayamıyorlar. Cenâb-ı Hak peygamberlerle, indirdiği kitaplarla bunun böyle olduğunu bildiriyor ama, insanların anlayanları var, anlamayanları var; uygun hareket edenleri var, yanlış hareket edenleri var...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizim basîretimizi açsın... Kur'an'a göre, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerine göre gerçekleri, ilâhî âdetullahı, imtihanları anlayıp, ona göre hareket etmeye muvaffak eylesin... İmtihanları kazanmayı nasîb eylesin cümlemize...

c. Müslümanın Yardımına Koşmak

Üçüncü hadis-i şerif:⁵

مَا مِنْ أَمْرٍ يَخْذَلُ أَمْرًا مُسْلِمًا فِي مَوْطِنٍ
يُنْتَقَصُ فِيهِ مِنْ عَرْضِهِ وَيُنْتَهَكُ فِيهِ مِنْ حُرْمَتِهِ
إِلَّا خَذَلَهُ اللَّهُ فِي مَوْطِنٍ يُحِبُّ فِيهِ نَصْرَتَهُ وَمَا مِنْ
أَحَدٍ يَنْصُرُ مُسْلِمًا فِي مَوْطِنٍ يُنْتَقَصُ فِيهِ مِنْ
عَرْضِهِ وَيُنْتَهَكُ فِيهِ مِنْ حُرْمَتِهِ إِلَّا نَصَرَهُ اللَّهُ فِي
مَوْطِنٍ يُحِبُّ فِيهِ نَصْرَتَهُ

(حم. د. طب. ق. ض. خ. في تاريخه، وابن أبي الدنيا في الغيبة عن جابر وأبي طلحة)

RE 380/7 (*Mâ mini'mriin yahzülü'mreen müslimen fî mevtının, yüntakasu fîhi min ırdıhî, ve yüntehükü fîhi min hurmetihî, illâ hazelehu'llàhu fî mevtının yuhibbu fîhi nusratehû; ve mâ min ehadin yensuru müslimen fî mevtının, yüntakasu fîhi min*

⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.687, no:4884; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.30, no:16415; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.105, no:4735; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.282, no:8642; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.110, no:7632; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.167, no:16459; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Gıybet*, c.I, s.99, no:106; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Samt*, c.I, s.148, no:241; Abdullah ibn- i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.243, no:696; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.347, no:1094; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.331; Ebû Talha ibn-i Sehl el-Ensârî ve Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kısmen: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.189; Ebû Talha ibn-i Sehl el- Ensârî ve Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.527, no:12138; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.749, no:7224; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.141, no:20411.

ırdıhî, ve yüntehükü fîhi min hurmetihî, illâ nasarahu'llàhu fî mevtının yuhibbu fîhi nusratehû.)

Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Taberânî gibi kaynaklarda, Buhârî'nin târih-i Kebîr'inde ve İbn-i Ebi'd-Dünyâ'nın *Gıybet* adlı eserinde rivayet edilmiş bir hadis-i şerif. Bu da bir ilâhî kanunu anlamamıza yardımcı olacak bir hadis-i şerif, bilgileniyoruz:

(Mâ mini'mriin) “Hiç bir adam yoktur ki, *(yahzülü'mreen müslimen)* müslüman bir kula yardım etmiyor. *(Fî mevtının)* Öyle bir yerde ki, *(yüntakasu fîhi min ırdıhî)* onun haysiyetine, ırzına saldırı olan bir yerde; *(ve yüntehükü fîhi min hurmetihî)* kendisine hürmet edilmesi gereken yerde, bir müslümana lâıyk olmayan bir muamele yapılıyor. Bu da onu görüyor, ona yardım etmiyor, onu yardımsız bırakıyor.”

Bu yardıma koşmayan, yardıma muhtaç müslüman kardeşinin yardımına koşmayan kişinin durumu ne olur?..

(İllâ hazelehu'llàhu fî mevtının yuhibbu fîhi nusratehû) “Allah'ın yardımının gelmesini istediği bir zamanda, bir yerde de Allah onu yardımsız bırakır.” Hem dünyada yardımsız bırakır, hem ahirette... Bir de bakar ki, umduğu yardımlar kesilmiş, hiçbir yerden yardım gelmiyor ve gelen belâsının altında ezilmiş. Neden?.. Çünkü, bir zamanlar kendisi böyle bir durumda, yardıma muhtaç olan müslüman kardeşinin yardımına koşmamıştı da, bu onun cezası... Ondan böyle oluyor.

Allah saklasın, Allah kusurlarımızı affetsin... Bizi böyle musîbetlere uğratmasın... Bir zamanlar idare ettiğimiz ülkelerdeki bizim canımızdan, kanımızdan parçamız olan ciğerpâremiz, kardeşlerimiz Bosna'da, Kosova'da, Kırım'da, Kafkasya'da, Orta Asya'da, Keşmir'de, Cezayir'de, Mısır'da, dünyanın her yerinde çeşitli bütün milletlerin gözü önünde haksız muamelelere mâruz kalıyor. Büyük devletlerin de göz yummasıyla, herkesin gözü önünde; herkesin bildiği, insaflı insanların, "Bu böyle yapılır mı?" diye itiraz ettiği, vicdanlarının kabul etmediği zulümler yapılıyor.

Şimdi bu zulümler yapılıyor, ötekilerinin kılı kıpırdamıyor. Bir tepki oluşmuyor, bir yardım gelişmiyor. Ne olur?.. Sonra ona benzer bir belâ, bu yardım etmeyen kimseye gelir, ona da yardım olmaz. Nedir? İlâhî kanundur. "Sen bir zamanlar müslüman kardeşine yardım etmedin, şimdi sen benden yardım istiyorsun ama, sana yardım etmiyorum!" diye ceza olarak yardımını vermez. Bu mukâbil, bunun aksine, (*Ve mâ min ehadin*) "Hiç bir kişi yoktur ki, (*yensuru müslimen*) bir müslümana yardım ediyor, imdadına yetişiyor.

(*Fî mevtının yüntakasu fîhi min ırdıhî*) Haysiyetine, ırzına, namusuna saldırı olan bir yerde onun yardımına koşuyor. (*Ve yuntehekü fîhi min hurmetihî*) Hürmetine aykırı, onu hor, zelil etmeğe çalışan bir tecavüz yapılmak isteniyor kendisine; bu da onun yardımına koşuyor.

(*İllâ nasarahu'llâhu*) Allah da o kimseye muhakkak yardım eder. (*Fî mevtının yuhibbu fîhi nusratehû.*) Allah'ın nusretini umduğu, Allah bana yardım etse diye beklediği bir yerde, Allah da ona yardım eder.”

Demek ki sevgili, değerli izleyiciler ve dinleyiciler! Cenâb-ı Hak, kulları bu dünyada imtihan ediyor. Davranışlarının şekline göre, bu dünyada onlara yardım ediyor veya yardımsız bırakıyor. Bir müslüman kardeşinin bir yardıma ihtiyacı olduğunu gördüğün zaman, yardımına koşacaksın ki; ileride sen hayatın cilvesi, kaderin çizgisi dolayısıyla, yazgısı dolayısıyla yardıma muhtaç bir duruma gelersen, o zaman;

“—Yâ Rabbi bu belâyı başımdan def et!.. Yâ Rabbi, beni kurtar! Aman yâ Rabbi, gemimiz batmasın! Aman yâ rabbi uçağımız düşmesin!..” diye Cenâb-ı Hakk'a dua ettiğin zaman;

“—İyi ama, sen böyle dua ediyorsun ama, sen falanca zamanda yapman gereken görevi yapmamıştın, o zaman kardeşinin yardımına gitmemiştin!” diye Allah o zaman yardım etmiyor.

Onun için yardımsever olalım, uyanık olalım, gayretli olalım, dikkatli olalım!.. Çevremize bakalım, iyi işler yapalım, kötülüğü engellemeğe çalışalım! İyi işleri yapmanın bir şekli de, kötülükleri engellemektir.

“—Falanca adam var, hiç etliye sütlüye karışmıyor. Evinden camiye, camiden eve gidiyor. Bu adam iyi huylu bir insan mı?..”

Hayır! Toplumun meseleleriyle ilgilenmeyen, yanındaki müslüman kardeşinin durumuyla ilgilenmeyen; komşusu aç mı, tok mu, ilgilenmeyen; kötülüğü engellemeyen, emr-i ma'ruf nehy-i münker yapmayan, iyiliği teşvik etmeyen, çalışmayan çabalamayan bir müslümanda hayır yoktur. Hattâ, “Bizden değildir!” diye, SAS Efendimiz kendisinin bulunduğu mübarek zümrenin içine bile kabul etmiyor; itiyor, dışarıda sayıyor.

Onun için, elimizden geldiği kadar her hayrı işlemeğe ve yaptıрмаğa çalışacağız. Her şerri de yaptırmamağa, engellemeğe gayret edeceğiz.

Hadis-i şerifler böyle... Sen bir hastayı ziyaret edersen, Cenâb-ı Hak seviyor. Sen bir açı doyurursan, Cenâb-ı Hak seviyor. Sen bir çıplağı giydirirsen, Cenâb-ı Hak seviyor. Sen birisinin yardımına koşarsan, Cenâb-ı Hak seviyor. Sen ihlâslı olursan, Cenâb-ı Hak seviyor. Aksini yaparsan, Cenâb-ı Hak da senin muamelenin cinsinden sana ceza veriyor.

Sana yardım etmiyor, sana hastalık veriyor, seni o duruma düşürüyor. Senin ayıpladığın şeyi senin başına getiriyor... vs.

O bakımdan, âdetâ kişiler dünyadaki imtihanlarda karşılarına gelen durumlarda, davranışlarının iyi olmaması dolayısıyla, ileride başına gelecekleri sanki kendileri hazırlamış gibi oluyorlar. Onun için bu hususta çok dikkatli olalım, gayretli olalım!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize hakkı hak olarak görüp ona uymayı, hayrı yapmayı nasîb etsin... Haktan yana olmayı nasîb etsin... Bâtılın bâtil olarak görüp, boş olduğunu, yanlış olduğunu görüp, ondan uzak durmayı nasîb etsin... İyi işler yapıp, kötü işlerden uzak durup, iyilikleri teşvik edip, kötülükleri engelleyip, yardıma muhtaca yardım edip, hayırlı, verimli, olumlu ömür sürmeyi nasîb etsin...

Huzuruna böylece, emirlerini tutmuş bir kul olarak, imtihanı kazanmış olarak varmayı nasib etsin...

وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ

(البقرة: ۱۲۴)

(Ve izi'btelâ ibrâhîme rabbühû bi-kelimâtin feetemhünne) [Bir zamanlar Rabbi İbrâhîm'i bir takım kelimelerle sınamış; o da onları tam olarak yerine getirmişti.] (Bakara, 2/124) ayet-i kerimesinin izahında, tefsir derslerimizde geçmişti. Cenâb-ı Hak çeşitli musibetler gönderiyor, peygamberleri bile imtihan ediyor; başarınca taltif ediyor. O hususta hatâlî davranınca da, te'dib ediyor, öyle yapmaması gerektiğini beyan ediyor.

Onun için, hayatın ilâhi imtihan olduğunu hiç unutmamalım! Gayreti bir an bile kenara koymamalım, gayûr müslüman olalım! İyi insan olalım, iyilikleri destekleyelim, kötülükleri engellemeğe çalışalım!

Allah hepinizi hayırlara muvaffak etsin...
Dünyanız ahiretiniz mâmur olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû, sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11. 02. 2000 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

